

«ՊԱՏՄԱՒԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ»
1982 թ. ՆԱԽՈՐԴ ՀԱՄԱՐՆԵՐԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

№ 1

ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ.—Ղազարյան Մ. Մ.—Հակոբ Գյուրջյան (ծննդյան 100-ամյակի առթիվ)։ Զի-
 ֆերալա Ա. Ս. (Թրիլիսի)։ Մի բանի խոսք Իլյա Արուստանի հիշատակին (ծննդյան 80-ամյակի
 առթիվ)։ Ղանալանյան Ա. Տ.—Ժողովրդական բանարվեստի արտացոլումը Սայաթ-Նովայի հր-
 օգրում։ Գրիգորյան Գ. Հ.—Գրիգոր Մազիստրոսը որպես փիլիսոփա։ Խառնեղով Յու. Գ. (Մոսկ-
 վա)։ Դատամիջնորդությունը հին և միջնադարյան Հայաստանի միջազգային հարաբերությու-
 ներում (ոտսերեն)։ Փերիլանյան Ա. Գ. (Լենինգրադ)։ Ստուգաբանական նշումներ I (ոտսե-
 րեն)։ ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ.—Սաևսկյան Ռ. Ա.—Ստեփանոս Նազարյանը հասարակական առաջա-
 դիմության մասին։ Համարածումյան Վ. Դ.—XVII—XIX դարերի գրարար պատմագրության լեզ-
 վական բնութագիրը։ Ավետիսյան Տ. Մ.—Հայոց անվանման բանաձևերը։ Գևորգյան Ն. Խ.—Սա-
 յաթ-Նովայի ալիֆբայաների և դարահեղանակների մասին։ Կարազուզյան Գ. Լ.—Հայաստանը և հա-
 յերի ֆրանսիական զրահանության մեջ (XI—XIV դդ.)։ Պետրոսյան Վ. Մ.—Թեղեցյաց վանքը
 իրրե մշակութային կենտրոն։ Թանմիզյան Ն. Կ.—Սահակ Զորափորեցին և նրա ավանդը հայ մաս-
 նագիտացված երգաստեղծության զարգացման մեջ։ Մարկոսյան Կ. Ա.—Հոռոմոս—Անի ճանա-
 պարհին գտնվող կամարը։ Կալսվիլյան Ա. Յա. (Լենինգրադ)։ Հայերը միջնադարյան եգիպտոսում
 (հայերի և եգիպտացիների մշակութային կապերի հարցի շուրջը) (ոտսերեն)։ ԲԱՆԱՎԵՃՆԵՐ
 ԵՎ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ.—Աբրահամյան Ա. Գ.—Գլաձորի համալսարանի տեղը և հիմնադրության
 տարեթիվը (Գլաձորի համալսարանի հիմնադրման 700-ամյակի առթիվ)։ Յուզբաշյան Կ. Ն.
 (Լենինգրադ)։ Հայոց ալբուրենի ծագումը լուսաբանելու մի նոր փորձ։ Հայտնագործություն,
 թե՛ մոլորություն (ոտսերեն)։ Իզմայլովա Տ. Ա. (Լենինգրադ)։ Մատենադարանի № 2600 ձե-
 ոագրի հարգաբանքը (ոտսերեն)։ ՄԵՐ ՀՈՐԵԼՅԱՐՆԵՐԸ.—Առաքելյան Բ. Ն.—Խոհեր անցած ու-
 ղու և անելիքների մասին։ ՀՐԱՊԱՐԿՈՒՄՆԵՐ.—Լևոն Շանթի նամակները Հովհաննես Թուման-
 յանին (հրապարակում) Գ. Հ. Ալեքսանյանի)։ ԳՐԱՆՈՍՈՒԹՅՈՒՆ.—Ձեյրունյան Ա. Ս.—Դա-
 ռիթ Ձեյրունցի, Մեկնութին քերականի, աշխատ. Ե. Կ. Մելքոնյանի։ Աիեշենկո Ա. Լ. (Վիենն-
 քա)։ Վ. Բ. Գրիգորյան, Ուկրաինայի և Լեհաստանի հայկական գաղութների պատմություն (ոտ-
 սերեն)։ ՍԺՅՈՒԴՔԱՆԻՅ ԿՅԱՆՔ.—Վարդանյան Ն.—Մշակութային և հասարակական կյանքը
 նիդերլանդներում (1981 թ.)։ ԼՐԱՏՈՒ.—Ալեքսանյան Մ. ՀՍՍՀ գիտությունների ակադեմիայի ընդհա-
 նուր յուղովը։ Մնացականյան Հ. Ս. Ս. Գահինյան)։ Մարտիրոսյան Ա.— Լ. Ս. Խաչիկյան)։

№ 2

ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ.—Կոստյար Ն. Ֆ. (Կիև)։ Հնագույն Կիևը արևելյան սլավոնների պատմական
 հակատարում (Կիևի հիմնադրման 1500-ամյակի առթիվ)։ Ղարիբջանյան Գ. Բ.—Կամոյի հե-
 ղափոխական գործունեությունը արտասահմանում 1911—1912 թթ. (ծննդյան 100-ամյակի առ-
 թիվ)։ Տեր-Իսախան Բ. Ս.—Վկայաբանության ժանրի զարգացումը հայ մատենագրության մեջ և
 Նյուգ եղանակը (Բուդապեշտ)։ Հայաստանի պատմության և արվեստին վերաբերող զրահանու-
 թյան գրադարձությունը (տրանսլիտերացիա) և տառադարձությունը։ Իննիկյան Հ. Գ.—Օսման-
 յան ֆեոդալիզմի մի քանի բնորոշ կողմերի մասին։ Խաչատրյան Ռ. Հ.—Արժեքավոր աղբյուր
 հայ-ուսական հարաբերությունների պատմության վերաբերյալ (Արսենի Սուխանովի «Պրոս-
 էինիտարի» աշխատությունը) (ոտսերեն)։ ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ.—Ջիեգոզյան Կ. Հ. էջեր XIX դա-
 րի 50—60-ական թվականների ղմյունահայ զրահան շարժման պատմությունից (Հարություն
 Տեմեյանի ծննդյան 150-ամյակի առթիվ)։ Գևորգյան Ա. Բ.—Հովնաթանյան տոհմի նորահայտ
 մանրակարիչներ։ Նաճապետյան Ա. Գ.—Արտաշես Հարությունյանը գրաքննադատ։ Նազարյան
 Ն. Լ.—Պետրոս Նախիբեանցու «Աղոթական բանք» պոեմը։ Սուֆիանյան Կ. Հ.—Տիրանի կյանքը
 և մատենագրությունը (X—XI դդ.)։ Դանիելյան Է. Լ.—647 թվականի արաբական արշավանքը

Հայաստան: Քյոսեյան Հ. Հ.—Անահիտ Սանահնեցու «Հակաճառութիւն»-ը: Հմայակյան Ս. Գ.—Ուրարտական խաչքար և Արուբանե աստվածությունների մասին: Գեվեյան Ս. Հ.—Եղերվի պաշտամունքի հետքերը հին Հայաստանում: Կարապետյան Հ. Վ.—«Ճաղագ», «ճալա» բառերը և նրանց տեղանվանական գործածությունը: Ազիզյան Հ. Ա.—Բրածո մարգը և նրա էկոլոգիան Հրազդանի կիրճի քարայր-կացարաններում: Պետրոսյան Յու. Ա. (Լենինգրադ)—Հայկական հարցը երիտթուրքերի էմիգրանտական հալվազյուտ հրատարակության էջերում (նուսերեն): Նամոյան Ս. Հ.—Դարձվածքների կառուցվածքային-իմաստաբանական տիպաբանությունը (ժամանակակից քրդերենի նյութի հիման վրա) (նուսերեն): ԲԱՆԱՎԵՃԵՐ ԵՎ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ.—Ասատրյան Դ. Ս.—Հայերենում իրանական մի քանի փոխառությունների հարցի շուրջ: Վարդանյան Յու. Հ.—Լատինական աղբյուրներից քաղված հավելումները Մարտինոս Օպավիացու «Գաղաղանագրքին» հայերեն թարգմանության մեջ: Սարգսյան Հ. Գ.—Հայաստանի հուշարձանների վերականգնման հարցեր: ԳՐԱՆՈՍՈՒԹՅՈՒՆ.—Ջիջյան Ռ. Զ.—Գ. Ա. Բրուտյան, Դավիթ Անհաղթի ուսմունքը տրամաբանության մասին: Մարգարյան Հ. Գ.—Պ. Ա. Չորանյան, Վրացական ուղեգրությունները և նրանց տեղեկությունները հայերի մասին: ԳԻՏԱԿԱՆ ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱ.—Բաղդյան Ա. Պ. (Մոսկվա)—Ս. Ս. Աբամելեբ-Լադարև (նուսերեն): Ե. Վ. Մազուրիկ (Կամենեց-Պոդոլսկ)—XVII դ. հայկական հոսպիտալ Կամենեց-Պոդոլսկում (նուսերեն): Չարանյան Պ. Ա.—Աղբրեջանական ՍՍՀ ԳԱ «Տեղեկագրի» կովկասագիտական-արևելագիտական նյութերը (1979—1980 թթ.): ԼԻՍՏԻ.—Ալեխանյան Մ.—Հայկական ՍՍՀ գիտությունների ակադեմիայի ընդհանուր ժողովը: Մխիթարյան Մ. Հ.—

Ա. Բ. Կարինյան :

№ 3

ՍՍՀՄ ԵՐԱՄԱՐՈՒՄ.—Բարսեղյան Խ. Հ.—ՍՍՀՄ կաղամավորման պատմական նշանակությունը: ՀՈԴՎԱՄՆԵՐ.—Մուրադյան Մ. Հ.—Արևմտահայ ժողովրդական երաժշտությունը: Դոստ Վլադիմիր (ԱՄՆ)—Հայկական արվեստը և Արեմուտը: մի քանի հիմնական տեղեկություններ և մեկնաբանման խնդիրներ: Տեռ-Ղևոնդյան Ա. Ն.—703 թվականի աղյուսամբությունը Հայաստանում խալիֆայության դեմ: Առաքելյան Բ. Ն.—Դիտողություններ հին Հայաստանի քաղաքների տրեստությունների և կենցաղի մասին (նուսերեն): Ավետիսյան Հ. Մ.—Միտանի պետությունը հնդ-սրիական դինաստիայի վերջին թագավորների օրոք (նուսերեն): ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ.—Սարինյան Ռ. Ն.—Ալեքսանդր Երիցյանի սոցիալ-տնտեսագիտական հայացքները: Ուշտունի Հ. Գ.—Հեթանոս հոսանքը և Դանիել Վարուժանի պոեզիան: Մուրադյան Լ. Գ.—Գրական քննադատությունը «Մուրճ» ամսագրում: Ասլանյան Մ. Մ.—Ռուսոյի անգլիացի հետևորդը «Ազգաբարի» էջերում: Խաչատրյան Հ. Ս.—Քրեական իրավունքի հարցերը «Որոգայթ փառացում»: Դարբինյան-Մելիքյան Մ. Հ.—Հովհաննես Դրասխանակերտցու պատմական կոնցեպցիան: Ճեվանիրեյան Մ. Հ.—Կիլիկիայի Ակներ վանքի տեղադրությունը: Սահակյան Ա. Ս.—Հացունյաց անվավեր պատմությունը և նրա բանավոր տարբերակները: Արևշատյան Ա. Ս.—Հայկական Միսարանի կաղամավորման և զարգացման փուլերը: Պետրոսյան Ս. Գ.—Դադարշիշի դորաբանակի նահանջի երթուղին: Դուրմենկո Բ. Վ.—Արեւելյան Հայաստանի ուսուցչության գլխավորության ընտանիքների կառուցվածքն ու կազմը (XIX դար—XX դարի սկիզբ) (նուսերեն): Նալյան Ս. Ա.—Դիմանկարային պատկերման արվեստը Ուրարտուում (նուսերեն): ԲԱՆԱՎԵՃԵՐ ԵՎ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ.—Աբրահամյան Ա. Գ., Պետրոսյան Գ. Բ.—Մի գրախոսության առթիվ: ՀՐԱՊԱՐԱՐՈՒՄՆԵՐ.—Նոր վավերագրեր Իվան Կարապետի մասին (XVIII դարի առաջին երեսնամյակի հայ-ռուսական առևտրա-տնտեսական հարաբերությունների պատմությունից) (հրապարակում՝ Ժ. Հ. Անանյանի) (նուսերեն): ԳԻՏԱԿԱՆ ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱ.—Խաչատրյան Ժ. Դ.—Հայաստանում «կեղծ թաղի» առաջացման հարցի շուրջ: Մարգարյան Ալ.—Նամակ խմբագրությանը:

СОДЕРЖАНИЕ ПРЕДЫДУЩИХ НОМЕРОВ «ИСТОРИКО-ФИЛОЛОГИЧЕСКОГО ЖУРНАЛА» ЗА 1982 ГОД

№ 1

СТАТЬИ.—Казарян М. М.—Акоп Гюрджян (к 100-летию со дня рождения). Чикобава А. С. (Тбилиси)—Несколько слов памяти Ильи Абуладзе (к 80-летию со дня рождения). Ганалаваня А. Т.—Отражение народной словесности в песнях Саят-Новы. Григорян Г. А.—Григор Магистрос как философ. Барсегов Ю. Г. (Москва)—Арбитраж

в международных отношениях Армении эпохи античности и средних веков (на русском языке). **Периханян А. Г.** (Ленинград)—Этимологические заметки. I (на русском языке). **СООБЩЕНИЯ.**—**Саакян Р. А.**—Степанос Назарянц о социальном прогрессе. **Амбарцумян В. Г.**—Языковая характеристика историографии на грабаре в XVIII—XIX веках. **Аветисян Т. М.**—Формулы именования армян. **Геворгян Н. Х.**—О приемах «алифлама» и «карахеджа» у Саят-Новы. **Карагезян Г. Л.**—Армения и армяне во французской литературе (XI—XIV вв.). **Петросян В. М.**—Монастырь Тегеняц как культурный центр. **Тагмизян Н. К.**—Саак Дзорапореци и его вклад в развитие армянского профессионального песнетворчества. **Матевосян К. А.**—Арка, находящаяся на дороге Оромос—Ани. **Каковкин А. Я.** (Ленинград)—Армяне в средневековом Египте (к вопросу о культурных связях армян и египтян) (на русском языке). **ДИСКУССИИ И ОБСУЖДЕНИЯ.**—**Абрамян А. Г.**—Местонахождение и дата основания Гладзорского университета (к 700-летию основания университета). **Юзбашян К. Н.** (Ленинград)—Новая попытка истолковать происхождение армянского алфавита: открытие или заблуждение? (на русском языке). **Измаилова Т. А.** (Ленинград)—Декор рукописи Матенадарана № 2600 (на русском языке). **НАШИ ЮБИЛЕИ.**—**Аракелян Б. Н.**—Раздумья о пройденном пути и предстоящих делах. **ПУБЛИКАЦИИ.**—Письма Левона Шанта Ованесу Туманяну (публикация Г. А. Азпавурян). **РЕЦЕНЗИИ.**—**Зейтуниан А. С.**—Давид Зейтуни. Толкование грамматики. **Зинченко А. Л.** (Винница)—В. Р. Григорян. История армянских колоний Украины и Польши (на русском языке). **ЖИЗНЬ ЗАРУБЕЖНЫХ АРМЯН.**—**Варданян Н.**—Культурная и общественная жизнь зарубежных армян (1981 г.). **ХРОНИКА.**—**Алексян М.**—Общее собрание Академии наук Армянской ССР. **Мнацаканян Г.**—**М. С. Шагинян**. **Мартirosян А.**—

Л. С. Хачикян.

№ 2

СТАТЬИ.—**Когляр Н. Ф.** (Киев)—Древний Киев в исторических судьбах восточных славян (к 1500-летию основания Киева). **Гарибджанян Г. Б.**—Революционная деятельность Камо за границей в 1911—1912 гг. (к 100-летию со дня рождения). **Тер-Давтян К. С.**—Развитие жанра мартиролога в средневековой армянской литературе. **Шюц Эдмонд** (Будапешт)—Транскрипция и транслитерация в трудах по истории и искусству Армении. **Инджикян О. Г.**—О некоторых характерных сторонах турецкого феодализма. **Хачатрян Р. Г.**—Ценный источник по истории русско-армянских отношений («Проскинитарий» Арсения Суханова) (на русском языке). **СООБЩЕНИЯ.**—**Джигозян К. А.**—Страницы из истории литературного движения армян Смирны 50—60-х годов XIX века (к 150-летию со дня рождения Арутюна Тетеяна). **Геворгян А. Б.**—Нововыявленные миниатюристи из рода Овнатянов. **Наапетян А. Г.**—Арташес Арутюнян—литературный критик. **Назарян Ш. Л.**—Поэма «Молитвенное слово» Петроса Нахиджеванца. **Сукиасян К. О.**—Жизнь и литературное наследие Тирана (X—XI вв.). **Даниелян Э. Л.**—Арабский поход в Армению в 647 году. **Кёсеян А. О.**—«Опровержение» Анании Санабнеци. **Амаякян С. Г.**—Об урартских божествах Халде и Арубане. **Деведжян С. Г.**—Следы культа оленя в древней Армении. **Карапетян А. В.**—Слова *sağ, sala* и их применение в топонимии. **Азизян Г. А.**—Ископаемый человек и его экология в пещерах-обиталищах в каньоне Раздана. **Петросян Ю. А.** (Ленинград)—Армянский вопрос на страницах редкого эмигрантского издания младотурок (на русском языке). **Хамоян М. У.**—Структурно-семантическая типология фразеологизмов (на материале современного курдского языка) (на русском языке). **ДИСКУССИИ И ОБСУЖДЕНИЯ.** **Асатрян Г. С.**—К вопросу о некоторых иранских заимствованиях в армянском. **Варданян Ю. А.**—Извлеченные из латинских источников добавления армянского перевода «Хроники» Мартина Опавского. **Саркисян А. Г.**—О восстановлении исторических памятников Армении. **РЕЦЕНЗИИ.**—**Джиджян Р. З.**—Г. А. Брутян. Учение Давида Непобедимого о логике. **Маргарян А. Г.**—П. А. Чобанян. Путевые записки грузинских авторов и их сведения об армянах. **НАУЧНАЯ ИНФОРМАЦИЯ.**—**Базиянц А. П.** (Москва)—С. С. Абамелек-Лазарев (на русском языке). **Мазурик Е. В.**

(Каменец-Подольский)—Армянский госпиталь XVII века в Каменце-Подольском (на русском языке). Чобанян П. А.—Кавказоведческо-востоковедческие материалы «Известий» АН Азербайджанской ССР (1979—1980 гг.) ХРОНИКА.—Алексян М.—Общее собрание Академии наук Армянской ССР. Мхитарян М. А.—А. Б. Каринян].

№ 3

60-ЛЕТИЕ СССР.—Барсегян Х. А.—Историческое значение образования СССР. СТАТЬИ.—Мурадян М. О.—Западноармянская народная музыка. Госс Владимир (США)—Армянское искусство и Запад: некоторые основные свидетельства и проблемы интерпретации. Тер-Гевондян А. Н.—Восстание 703 г. в Армении против халифата. Аракелян Б. Н.—Заметки о хозяйстве и быте городов древней Армении (на русском языке). Аветисян Г. М.—Государство Митанни при последних царях индо-арийской династии (на русском языке). СООБЩЕНИЯ.—Саринян Р. Н.—Социально-экономические взгляды Александра Ерицяпа. Рштуни Г. Г.—«Языческое» течение и поэзия Динезла Варужана. Мурадян Л. Г.—Литературная критика в журнале «Мурч». Асланиян М. М.—Английский последователь Руссо на страницах «Аздара». Хачатрян Г. С.—Вопросы уголовного права в «Западных честолюбиях». Дарбинян-Меликян М. О.—Историческая концепция Ованнеса Драсханакеертци. Джеваирджян М. Г.—Локализация киликийского монастыря Акпер. Саакян А. С.—«Повесть об Ацуйском кресте» и ее устные варианты. Аревшатян А. С.—Этапы формирования и эволюции армянского Требника. Петросян С. Г.—Путь отступления армии Дадаршиша. Долженко И. В.—Структура и численность семей русских крестьян Восточной Армении (XIX—начало XX вв.) (на русском языке). Есаян С. А.—Искусство портретного изображения Урарту (на русском языке). ДИСКУССИИ И ОБСУЖДЕНИЯ.—Абрамян А. Г., Петросян Г. Б.—По поводу одной рецензии. ПУБЛИКАЦИИ.—Новые документы об Иване Карапетте. (Из истории армяно-русских торгово-экономических отношений первой трети XVIII в.) (публикация Ж. А. Апаняна) (на русском языке). НАУЧНАЯ ИНФОРМАЦИЯ.—Хачатрян Ж. Д.—К вопросу о происхождении «ложного свода» в Армении. Маркарян Ал.—Письмо в редакцию.